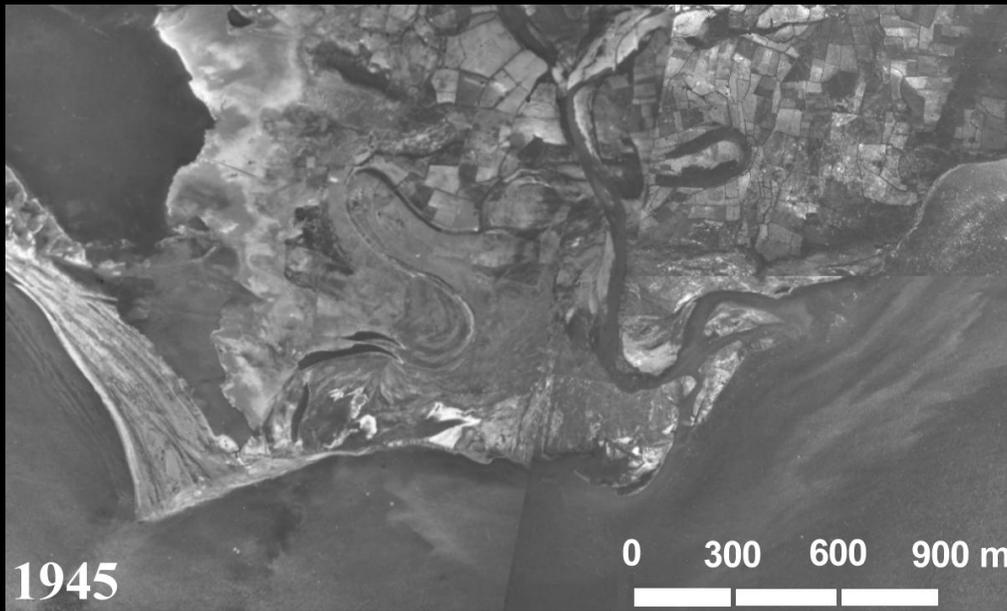

Παράκτιοι Κίνδυνοι - Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιας Ζώνης

ΓΙΑΤΙ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ?
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΠΑΡΑΚΤΙΟΥ ΧΩΡΟΥ

Ο παράκτιος χώρος είναι τα
πλέον δυναμικά
μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα

Αεροφωτογραφίες διαφορετικών ετών λήψης της
περιοχής των εκβολών του Εύηνου ποταμού –
Πατραϊκός Κόλπος

Μεγάλη η κοινωνικο-οικονομική σημασία του παράκτιου χώρου

Σχήμα 15.1 Η γεωγραφική θέση των μεγαλύτερων πόλεων στον κόσμο. Οι περισσότερες μεγαλουπόλεις, που συγκεντρώνουν σημαντικό αριθμό ανθρώπων και δραστηριοτήτων, είναι παράκτιες.

Αίτια αύξησης του πληθυσμού των παράκτιων περιοχών

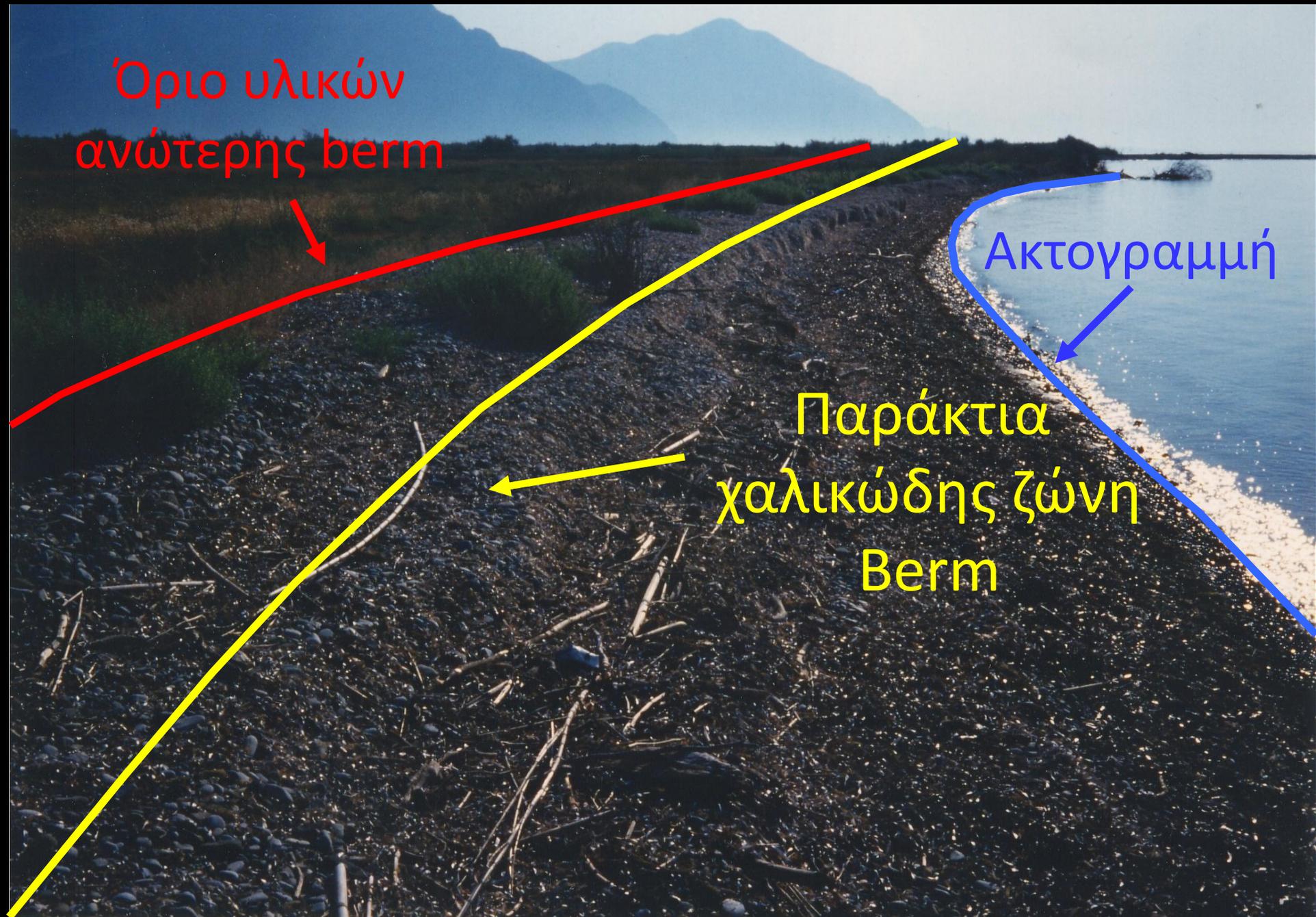
- Η γενική αύξηση του πληθυσμού του πλανήτη.
- Η μετακίνηση των πληθυσμών από την επαρχία στα αστικά κέντρα. Πολλά από αυτά είναι παραθαλάσσιες μεγαλουπόλεις.
- Η μετακίνηση του πληθυσμού από το εσωτερικό των ηπείρων στις ακτές για λόγους οικονομικούς, κοινωνικούς και λόγους αναψυχής.

Βασικές έννοιες του παράκτιου χώρου

Αιγιαλός: η περιοχή εκείνη της ξηράς που καλύπτεται περιοδικά από τη θάλασσα και επηρεάζεται από τις θαλάσσιες διεργασίες.

Όριά του οι στάθμες θάλασσας κατά την άμπωτη και την πλημμυρίδα

Ορισμός αιγιαλού – Χαλικώδης παραλία στον Πατραϊκό κόλπο

Όριο υλικών
ανώτερης berm

Ακτογραμμή

Παράκτια
χαλικώδης ζώνη
Berm

Παραλία του Κορινθιακού κόλπου. Οι παράκτιες χαλικώδεις ζώνες δείχνουν την επίδραση από τη δράση των θαλάσσιων διεργασιών

Παραλία του Αργολικού κόλπου. Είναι εμφανές το όριο δράσης των θαλάσσιων διεργασιών

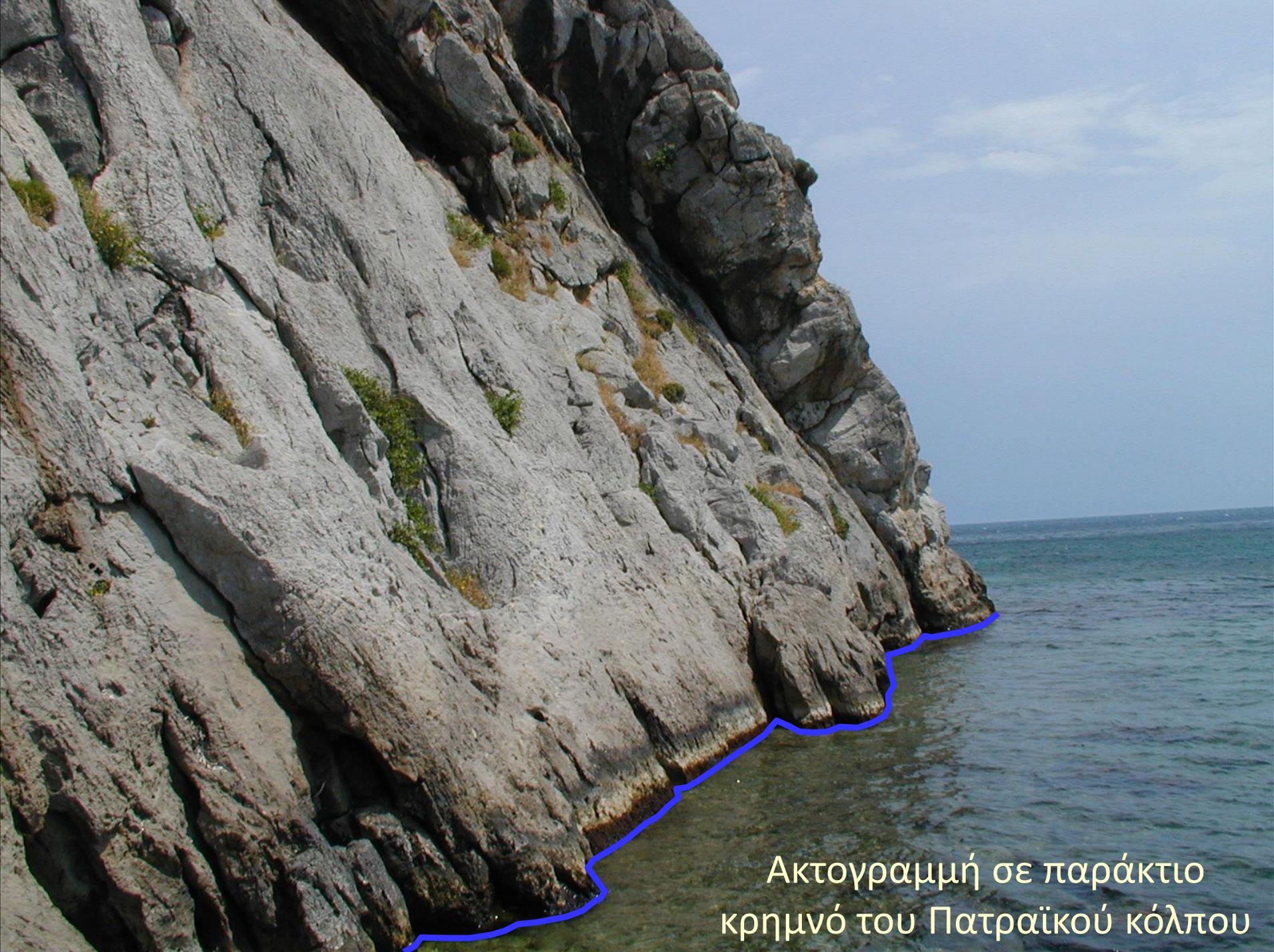
Φωτο. 1.1 Ακτή στον Αργολικό κόλπο. Το όριο της δράσης των θαλάσσιων διεργασιών αντιστοιχεί σε ένα πολύ χαμηλό διαβρωσιγενή παράκτιο κρημνό (φυσικό σκαλοπάτι) που έχει αναπτυχθεί σε χαλαρές ποταμο-χειμάρριες αποθέσεις από τη δράση του κυματισμού.

Περιοχές του δέλτα του
Εύηνου ποταμού
(Πατραϊκός κόλπος) που
επηρεάζονται από την
παλίρροια. Σε τέτοιες
χαμηλές - μικρής κλίσης –
ακτές το εύρος του αιγιαλού
είναι μεγάλο

Βασικές έννοιες του παράκτιου χώρου

Ακτογραμμή: η μεταβλητή γραμμή που ορίζεται από την τομή της επιφάνειας της θάλασσας με την ξηρά.

Ακτογραμμή σε παράκτιο
κρημνό του Πατραϊκού κόλπου

Βασικές έννοιες του παράκτιου χώρου

Παράκτια ζώνη: περιλαμβάνει ένα θαλάσσιο τμήμα και ένα χερσαίο. Το θαλάσσιο εκτείνεται από την ακτογραμμή έως την ισοβαθή των -10 και το χερσαίο από την ακτογραμμή μέχρι το σημείο εμφάνισης χερσαίων σχηματισμών.

Φωτο. 1.2 Εκβολή χείμαρρου στη Β.Α. Σκύρο. Ο καθορισμός του ανώτερου ορίου της παράκτιας ζώνης στην περίπτωση των εκβολικών συστημάτων δεν είναι εύκολος διότι η διαμόρφωση της παράκτιας περιοχής οφείλεται στην αλληλεπίδραση πολλών διαφορετικών φυσικών διεργασιών (παροχή - στερεοπαροχή του ποταμού, θαλάσσιες διεργασίες όπως κυματισμός - παλίρροιες - παράκτια ρεύματα και αιολικές διεργασίες).

Διαίρεση της Παράκτιας Ζώνης

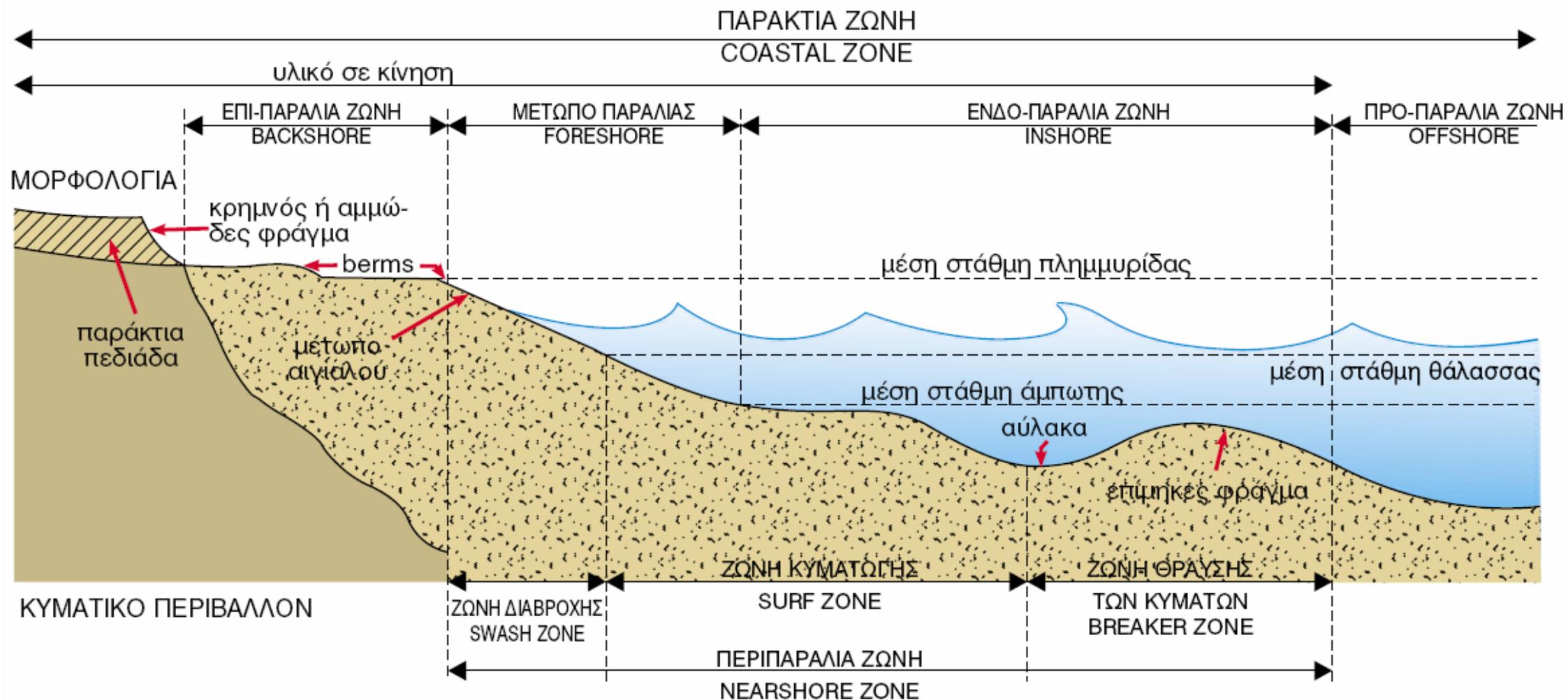
Beach zone, αιγιαλίτιδα ζώνη: εκτείνεται από το (mean low water) μέση χαμηλή στάθμη μέχρι το όριο που φθάνει η επίδραση από την κυματική δραστηριότητα και κυρίως εμφανίζει στρώματα άμμου που είναι παράλληλα διατεταγμένα.

Shoreface zone, ζώνη του μετώπου της παραλίας: εκτείνεται από το μέσο χαμηλό νερό μέχρι τη μέση βάση των κυμάτων αίθριου καιρού και χαρακτηρίζεται από αμμορυτίδες που σχηματίζονται από τον κυματισμό.

Offshore transition zone, προ-παραλία μεταβατική ζώνη: που εκτείνεται από τη μέση βάση των κυμάτων αίθριου καιρού έως τη μέση βάση των κυμάτων καταιγίδας και κυριαρχείται από την απόθεση ιζήματος κατά τη διάρκεια των καταιγίδων.

Offshore zone, προ-παραλία ζώνη: που εκτείνεται κάτω από τη μέση βάση των κυμάτων καταιγίδας και χαρακτηρίζεται από λεπτόκοκκο ίζημα που αποτίθενται από το νερό.

Διαίρεση της παράκτιας ζώνης

Σχήμα 1.1 Υποδιαίρεση της παράκτιας ζώνης σε επιμέρους τμήματα με βάση τα μορφολογικά της χαρακτηριστικά και τον τύπο των κυματικών διεργασιών. (τροποποιημένο από Briggs et al., 1997)

Νομικό καθεστώς προστασίας της Παράκτιας Ζώνης

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

- Απαιτείται η προστασία του παράκτιου περιβάλλοντος με τη διατήρηση της ακεραιότητάς του με τη λήψη κατάλληλων και οικολογικά υπεύθυνων μέτρων.
- Απαιτείται η **βελτίωση** της συνεργασίας των εμπλεκόμενων υπηρεσιών.
- Ανάγκη περιορισμού των οικονομικών και αλιευτικών κινήτρων.
- Η λήψη μέτρων προστασίας θα πρέπει να γίνεται λαμβάνοντας υπόψη όχι μόνο τη σημερινή γενιά αλλά και τις μελλοντικές γενιές.
- Θα πρέπει να υπάρχει συντηρητική πολιτική ως προς τις δραστηριότητες που ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις στις παράκτιες περιοχές.

Νομικό καθεστώς προστασίας της Παράκτιας Ζώνης

Στην Ελλάδα

- Παραλία θεωρείται η ζώνη ξηράς που προστίθεται στον αιγιαλό και φθάνει μέχρι 50 m.
- Νομικά αναγνωρίζεται η σπουδαιότητα των παράκτιων ζωνών σαν στοιχείο του φυσικού περιβάλλοντος και πρέπει να διαχειρίζεται με την ευθύνη του κράτους.
- Απαγορεύεται ρητά κάθε οικοδομική δραστηριότητα στην παράκτια ζώνη εκτός αν πρόκειται για έργο δημοσίου συμφέροντος.

Κατασκευές στην παράκτια πεδιάδα του Μαραθώνα που καταστρέφονται από τις θαλάσσιες διεργασίες. Βασικό αίτιο η κατασκευή του φράγματος του Μαραθώνα που περιόρισε την τροφοδοσία των εκβολών με ίζημα